

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

KLASA 86 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 15. JANUARA 1925.

PATENTNI SPIS BROJ 2416.

Joma Smith, Columbus, Frankland County Ohio U. S. A.

Poboljšanja koja se odnose na tkanine i proizvodjenje istih

Prijava od 22 februara 1922

Važi od 1 oktobra 1923

Ovaj pronalazak odnosi se na vlknaste ili slične vlknastim tkaninama a tiče se njene izrade i mašina za proizvodnju istih.

Cilj pronalaska je da proizvede jednu poboljšanu vrstu vlknaste ili slične vlknasto tkanini, koja se može izradjivati više ekonomski no one koje su sada poznate, a koja ima odlike kojima nema ravnih.

Pronalazak se sastoji u jednoj novoj vlknastoj ili slične vlknastoj tkanini, koja je pletene vrste; u jednom načinu za izradu tkanine i u jednom aparatu ili mašini za izvršenje ovoga metoda (načina).

Tkanina sadrži neku pletenu tkaninu od petlja, čvorova ili savojaka konca, čiji je končić (vlakno) ili gomile ili grupe končića spjeni su u podesnim dužinama.

Premda pronalasku jedna masa končića podvrgnuta je postupku grebenanja, čime im je dat raspored ili relativna osobina okarakterisana jednim u ovoj struci poznatim izrazom „grebenanje“. I grebenani končići su zatim upleteni u tkaninu sa jednim koncem da bi se obrazovala vlknasta tkanina.

Pronalazak se sastoji u metodi proizvodjenja vlknaste (čupava) pletene tkanine koja je okarakterisana prenašanjem končića koji su namenjeni da obrazuju čupe i rasporedjeni na način za grebenanje, na jednoj četki ili nekoj sličnoj napravi, od poslednje na igle koje su zauzete operisanjem u vezi sa jednim koncem za pletenje da bi se obrazovala jedna pletena tkanina.

Izraz „pleteća mašina“ namenjen je da

obuhvati mašinu od poznatih vrsta mašina za vršenje operacija pletenja, i to takvih kao što je rotorska mašina ili mašina sa cirkularnom glavom, kao što je ravnog ležišta ili gibajuća mašina, ili nabirajuća mašina za pletenje i slično tome, ili izraz može obuhvati jednu mašinu od vrste mašina za pletenje naročito namenjene sa izvodjenje njene uloge u gore pomenutome pogledu proizvodjenja.

Pod „konecem“ podrazumeva se konac, prednja, struka ili končić, prost ili složen i to od biljke ili životinje ili minerala, takve prirode kao što je pamuk, vuna, svila, metalna žica, asbestos i slično tome.

Izraz „vlknast ili sličan vlknast“ upotrebljen je radi raspoznavanja po protivnim svojstvima od upošteva ili rapave površine.

Izraz „vlakno“ (končić) obuhvata sve vrste i svrhe vlakanaca ili končića podesnih dužina, a mogu biti takve prirode kao biljni, životinjski i mineralni, kao što je pamuk, vuna, svila, lan, konoplje, kosa, krvno, metal ili asbestos ili neka kombinacija iz ovih, ili koji drugi materijal koji se može uplesti u tkaninu.

Aparat se može konstruisati kao zasebna mašina koja može plesti i grebenati ili slična kakva mašina, ili podesna mašina za grebenanje ili slično tome, može se priključiti kao dodatak jednoj običnoj mašini za pletenje ili se može konstruisati jedna naročita mašina za pletenje, za koju je najbolje da se snab-

devena sredstvima sa usavršeniju operaciju koja će docnije biti opisana.

Još jedan oblik pronalaska leži u snabdevanju mašine sa jednim iglenim kulakom za pokretanje igala za vreme formiranja jednog boda, tako da ima momentalno zaustavljanje, usporavanje ili variranje brzine spuštanja igle, koje dopušta da čupavi elementi budu čvršće dohvaćeni u bodu, a u isto vreme sprečava ma kakvu opasnost da se kukica ili grlo igline savije ili slomije, dok se glava petljina provlači kroz ranije načinjenu petlju, pri formiranju boda.

Pri izvodjenju moga pronalaska ja pripremim jednu četku ili skidač, koji je namenjen da vlakna ili končice prima za naprave za grebenanje ili mašine, to će reći, končici su zajedno rasporedjeni jedan uz drugi i slo bodnom dodiru i to prema dobrom poznatom grebenarskom razmeštaju a udešeni da formiraju vunastu ili čupavu površinu. Ova četka je namenjena da od sprave za grebenanje uzme ili primi prinos vlakana, tako da su čekinje ili zupci od četke pokriveni jednim tankim slojem grebenanih vlakana rasporedjenih tako da su njihove dužine bitno (tačno) okružile četku.

Četka je nameštena u takav položaj odmah uz kuke od igala da, s obzirom na relativan pokret izmedju četke i igala, kuke od igala u prolazu izmedju krajeva čekinja ili zubaca pokupe premenje ili gomilu od vlakana, koja su manje ili više paralelno jedno drugome ležale svud oko na četci.

Efekat relativnog pokreta četke i igala, primora u naokolo ležeća vlakna ukoso ili poprečno da naidju na otvorene kuke od igala i da se na istima zadrže. Kad igla susretne vlakna, ona zakači, zadrži ili zaustavi samo ona vlakna koja obuhvati tačno posredi njene dužine; druga vlakna koja kuka iglini zakačena pri njihovim krajevima ili ne baš po sredini, odkače se od kuke ili ostanu na četci. Tako će se videti da igla češlja ili zupce četkine i to jednim pokretom koji je po dejstvu poprečan ili izdužan prema vlaknima koja leže okolo na četci. Pramen ili grupa vlakana, koja je tako pokupljena pomoću kuke igline, upletena je u tkaninu zajedno sa koncem za pletenje.

Pronalazak takodje ima jednu četku ili sličnu tome napravu (koja se može nazvati povratna četka) nameštena je da sudeluje sa rasturajućom četkom i elementom koji rasturajuću četku snabdeva vlakno, usled čega suvišna vlakna, koja nisu potrebna u cilju dodavanja iglama, uklonjena su od rasturajuće četke i vraćena u elementu koji snabdeva.

Dalji oblici pronalaska biće docnije opisani i definisani u zahtevima.

U priloženim ertežima:

Sl. 1. je dijagramski izgled koji pokazuje jednu mašinu za pletenje kao i dodatak i to u operativnom odnosu.

Sl. 2. je dijagramski izgled koji dalje ilustruje poziciju raznih igala kroz ceo proces.

Sl. 3. je izgled sa strane celokupnog dodatka ne pokazujući mašinu za pletenje.

Sl. 4. je krajnji izgled uzet sa izlazne strane dodatka.

Sl. 5. je plan izgleda kulaka, koji je upotrebljen u pletećoj mašini za izvodjenje momentalnog zaustavljanja u iglinom pokretu na niže.

Pronalazak se može izvesti po jednom poznatom načinu koji je ovde docnije opisan.

Obraćajući se na erteže broj —6— označava mašinu za pletenje koja je snabdevena običnim kretalima (tiskovima za pokretanje) —7— i okukanim iglama —8—, koje je zajedničko kod sviju mašina za pletenje, mada je pletuća mašina koja je ovde izum kružne vrste.

Zgodan za učvršćavanje na pravilan i podesan način, na jednoj strani pletice mašine jeste deo (dodatak) —9— za snabdevanje vlaknastim končićem ili dlakom, koji neophodno mora imati dve četke —10— i —11— za snabdevanje (dodavanje), koji su nameštene da se izmedju njih ima dodavati vlakna po sredini ili glavni elemenat za grebenanje ili četka —12—, ali da su u kooperativnom odnosu sa njom rasporedjena dva para četaka —13— i —14— koje potpomažu glavnu četku —12— i to u pravilnom grebenanju vlakna pre no što je ono pušteno kroz rasturajuću četku —15— koja prima vlakno od grebenajuće četke —12—. U kooperativnom odnosu prema rasporedjujuće četki uspostavljena je jedna povratna četka —16— za snabdevanje, koja prima sav suvišak materijala i dodaje ga natrag na četku —12—.

Sve su ove četke montirane kao što će se docnije pokazati, tako da se mogu kretati u pravcu strela, kao što je označeno u Sl. 1., dok su čekinje ili zupci sviju četaka, izuzev četku —15— koja sprovodi, povijeni po sredini da bi proizveli jedan elemenat u vidu prsta, dok oni kod elemenata za sprovođenje ili četke —15— najbolje je da su kao vitki, pravi i rasporedjeni su zrakasto. Čekinje drugih četaka rasporedjeni su tangentno.

Sprovođna četka —15— postavljena je na jednoj tačci odmah uz pletuću mašinu, gde igla ima svoje, kukaste krajeve otvorene usled pada reze —17— i u praktici je nadjeno da ove igle idu uzdužno po putanji čekinja četke —15— i sa njime se mešaju, i tako isto je nadjeno da će vlakna, koja nosi četka —15—, biti sprovedena na više u kuku

iglinu, i da će samo ova vlakna ostati u igli, koja dodju u kontakt direktno na sredinu, tako, da kad igla produži u svome kretanju zauzimajući razne pozicije, kao što je pokazano u sl. 2., konac —18— je postavljen da leži ispod prešavjenog dela vlakna u kuki iglinej a mora tu da ostane za sve vreme posle pošto je reza —17— zatvoren a i za vreme sprovodenja konca i vlakna u bod (petlja) tkanine. U praktici je nadjeno da baš u momentu pre sprovodenja konca u bod, brzina silaska igle treba da se momentalno uspori dok se glava jedne petlje provlači kroz jednu ranije formiranu petlju u formiraju jednog boda, a u cilju da se ovog učini, kulak —19— je upotrebljen i snabdeven jednim malim ugnućem —20— u igli koja uzima (prima tu ploštinu) a kao što je ilustrovano u sl. 5.

Debeli krajevi igala ulazeći u ovo ulegnuće, idu na niže lakše no kad kooperišu sa normalnom površinom kulaka. Pošto je bod bio izvršen brzina je opet uvećana pošto debeli krajevi igala napuste ulegnuće —20—.

Rad mašine snabdeven je glavnim središnjim ležištem —22—, za prijem osovine —23— od četke —12—, mnoštvom poluprečnih cevi —24—, za prijem stubića —25— za doteđivanje viljušaka —26—. Svaka od ovih viljušaka snabdevena je sa jednim kolutastim ležajem —27— za doterivanje, a koji služi za prijem osovine —28— sviju respektivnih valjaka —10—11—, —13— —14—. Pomoću ovog sastava (rasporeda) ovi valjevi su doterivani zrakasto s obzirom na četku —12— dok su valjevi —10—11— —13— —14— nezavisno doterivani jedan prema drugome i jedan od drugoga. Četka —16— je takodje monturana na sličan način tako da se može doterivati prema rasporedujućoj četci —15— i, četci —12— a i od istih.

Prema prednjem opisu razumeće se da kad četka —15— i element —12— za grebenanje rotiraju u pravcu koji je strelicama označen, ovaj poslednji predaje, rasturajućoj četci —15—, jedan niz vlakana koji su raspoređeni dobro poznatim principima u operacijama grebenanja.

Relativni položaji četke —16— i četke —15— tako su utvrđeni da će prva u svojoj revoluciji, zgrabitи i ukloniti sva vlakna, koja su bila dodana četci —15— pomoću elementa —12— U suvišku količine koja je bila ranije odredjena ili odvojena za prenošenje na igle pletuće mašine. Suvišak materijala uklonjen četkom —16—, vraćen je natrag elementu —12— za grebenanje, za vreme produženja rotacije a suvišan materijal odnet je pomoću grebenajućeg elementa —12— gde se ponova radi (preradijuje) na četkama ili na gr-

benajućim elementima, koji u grebenajućim operacijama operišu sa cilindrom —12— tako, da je suvišni materijal najzad nanovo raznesen i zajedno sa drugim vlaknima ponova predat rasturajućoj četci —15—

Ram je dalje snabdeven sa dva otvorena ureza —29— u kojima su u svakome tačno montirana jedan kvadratni ležajni blok (ploča) za pomerajući pokret, a u ovome bloku umištena je osovina —31— četke —15— na taj način dozvoljavajući da se četka —15— nude ana zrakasto u odnosu prema četci —12—.

Uspostavljen je podesni mehanizam za pokretanje tako da sve ove četke rotiraju u pravcu strelica u fig. 1. pomoću „sprocketnih“ i lančevih konekcija, kao što je ilu trovano na taj način osiguravajući pribitno delanje svih delova i dopuštanje zahtevano doterivanje između elemenata.

Prema pronalasku ma kakva zahtevana vlakna kao što je krzno, svila vuna ili slično tome, biće pravilno ogrebenana i predata rasturajućoj četci —15—, odakle ista, njenim pokretom, na više, biti predata kuki igale kao što je ranije opisano, gde je vlakno dobro uhvaćeno kencem —18—, a odatle najzad sprovedena u bod na takav način (usled kulakove površine 20), da su tu prvo vezana i formiraju dovršenu tkaninu sa vlaknastom površinom koja je ispuštena na jednoj strani u podjednakim dužinama, a tako jaka da može održati prilično vučenje i da se ne izvuče (otkinje).

Tkanina kad je isradjena može se upotrebiti za veliki broj raznovrsnih ciljeva, između ostalih isključujući odelo, nameštaj, čebad, prostirke i čilimove, ili za druge ciljeve gde bi tkaninama osobito bile od koristi.

PATENTNI ZAHTEVI:

1.— Postupak za proizvodnju čupavih tkanina, naznačen time, što je prenošen končići, koji su raspoređeni na jednoj četci ili sličnoj napravi i prenošenjem sa ove poslednje na igle koje su upotrebljene na operisanju u saglasnosti sa pletećim koncem, kako bi se obrazovala pletena tkanina.

2.— Sredstva za proizvodjenje čupave plene tkanine po zahtevu 1., naznačena jednom pletućom mašinom i jednom četkom ili sličnom napravom, namenjenom da nosi vlakna (končice-žice) ali da je raspored takav da su končići skupljeni pletućim iglama ili na istu stavljeni i upleteni pletućim koncem u tkaninu.

3.— Sredstva za proizvodjenje čupave ili runasto pestavljene tkanine koje imaju oblike po zahtevu 1., naznačena time što je četka

rotirajućeg tipa a postavljena odmah uz igle tako da njene čekinje ili zupci prolaze kroz ili češljaju pomenute igle za vreme njene rotacije.

4.— Sredstva za proizvodjenje čupave pletere tkanine po zahtevima 2 ili 3., naznačena time što su pripremljena sredstva, koja su namenjena da četku ili sličnu napravu snabdevaju ogrebenani ili očešljanim končićima.

5.— Sredstva za proizvodjenje čupave pletere tkanine po zahtevu 1., naznačena kombinacijom jedne pletuće mašine sa jednom mašinom za grebananje, koja je tako postavljena da su ogrebenani končići задрžани ku-

kama od igala pletuće mašine i sa pletućim koncem u tkaninu upleteni.

6.— Jedna igla za pletenje za upotrebu u mašini koja ima oblike kao po zahtevima 2, 3, 4 ili 5. naznačen time što je kulak formiran sa jednim delom koji je namenjen da prouzrokuje usporjenje brzine spuštanja igle pri provlačenju petlje kroz jednu ranije formiranu petlju u formiranju ili pravljenju boda.

7.— Jedan kulak pletuće igle kao po zahtevu 6., naznačen time, što ima jedno ulegnuće i i izrovačen zarez (kao što je 20) a namenjen da prouzrokuje usporjenje brzine silaska igala i to u određenom trenutku.

